

Gevoel van eigenwaarde hoog helpen houden.

Mijn moeder, geboren in 1925, was van de generatie waar de bovenmeester bij de ouders kwam soebatten om 'dit slimme meisje' in ieder geval na de lagere school door te laten leren. Dat werd dankzij deze man en bij Gods gratie de MULO. Met hard werken en de nodige avondstudies had ze het al op jonge leeftijd geschopt tot directiesecretaresse bij de voorloper van de Rotterdam-Amsterdam Bank. Helaas was ze ook van de generatie waar je nog ontslagen werd als je als jonge vrouw ging trouwen, goede baan en dito vooruitzichten ten spijt. Mijn moeder schikte zich in haar lot, kreeg 4 kinderen waarvan er 1 jong kwam te overlijden en was apetrots dat haar twee dochters zich een universitair diploma verwierven en haar zoon een gerespecteerd vakman werd. Reken maar dat zij aan de keukentafel met stampen en overhoren (niet altijd tot plezier der kinderen, het moet gezegd....) daar een substantiële bijdrage aan geleverd had.

Mijn moeder was altijd blij met haar goede verstand en haar schrikbeeld was dan ook om later dement te worden, in haar hoofd de weg kwijt te raken of anderszins geestelijk getroebleerd te raken.

Toen ze na een intensieve periode van zorg voor mijn vader na diens overlijden in het ziekenhuis belandde met eerst een hartinfarct en daarna een CVA, kwam al spoedig het verpleeghuis in zicht.

Mijn zus, broer en ik hadden daarvoor, om beurten met elkaar een jaar lang 24/7, bij mijn ouders in huis gewoond om de boel draaiende en hen thuis te houden. Nu mijn moeder linkszijdig verlamd geraakt was en zij aan een rolstoel gekluisterd zat, was dit voor ons echt een brug te ver geworden. Ik woonde van de kinderen, met zo'n 100 km afstand, nog het dichtste bij haar in de buurt..

Een plaatsje in een verpleeghuis, en nog wel op korte termijn, was een zegen in de zin van het kunnen krijgen van passende ondersteuning en zorg die wij haar thuis, ook met professionele hulp erbij, niet meer konden bieden. Maar het was een ramp in de zin van verlies van zelfstandigheid en regie over haar eigen leven. Hoewel.... dat vond mijn moeder eigenlijk nog niet eens het ergste. Waar ze echt veel meer last van had, was het feit dat ze door haar CVA labieler was geworden, huilbuien kreeg waarbij er niets anders opzat dan te wachten tot die weer over waren. En dat voor een vrouw die haar emotionele huishouding altijd prima onder controle had. Daarvoor had ik mijn moeder dan ook nog nooit zien huilen....

Bewoners en ook wel personeel in het verpleeghuis om haar heen zeiden – hoewel ze dit prima kon horen, want doof was ze zeker nog niet – dat mevrouw Mouris geestelijk toch erg achteruit gegaan was en openlijk werd er gespeculeerd of zij misschien toch al niet wat aan het dementeren was... Dit deed mijn moeder zo'n verdriet; alsof haar grootste nachtmerrie uitgekomen was en zij haar dierbare bezit verloren was.

Een van de gastvrouwen op haar afdeling was daar achter gekomen en wat zij vervolgens deed was gewoon goud. Mijn moeder deed graag mee aan vraag- en antwoordspelletjes en was dan degene die alle vragen goed wist te beantwoorden. Elke keer als ze dan overvallen werd door een huilbui zei deze gastvrouw:

'Dames, we gaan gewoon even door met ons spelletje en als mw. Mouris weer mee kan doen, dan geven we haar graag de beurt, want zij geweldig, toch, dames?? Die mevrouw Mouris is ons echt allemaal de baas hoor, die is gewoon zo superslim". En dat verkondigde deze gastvrouw luid en duidelijk en herhaalde zij vele malen, speciaal richting een paar ongekroonde koninginnen van de afdeling.

Ik zag de onuitgesproken blijdschap in de ogen van mijn moeder. Haar werd recht gedaan en wat deed dat haar goed! En mij ook: ik kon deze gastvrouw wel zoenen, en jawel, dat heb ik nog gedaan ook ..

Jaren later was ik als zelfstandig professional betrokken bij het ontwikkelen van de voorstelling Zusters on Tour, om het zorgpersoneel in verzorgings- en verpleeghuizen op locatie een welverdiend hart onder de riem te steken. Voor die gelegenheid liet mijn opdrachtgever, het FNI, visitekaartjes met speciale teksten maken, die we na afloop aan de bezoekers uitdeelden. De tekst die me het meest dierbaar was luidde:

"Zorgen is ... iemands gevoel van eigenwaarde hoog helpen houden".

U zult wel begrijpen waarom juist deze tekst mij zo in het hart trof. Voor mij het toppunt van een staaltje Persoonsgerichte zorg, nog voor we het massaal zo zouden gaan noemen.

